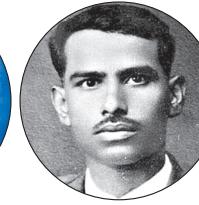

ज्येष्ठ स्वातंत्र्यसैनिक आण्णा बाबुराव देवर्षी

पहिले व्यापारी
दादा आण्णा पाटीलज्येष्ठ लेखक
ना. ह. आपटेमहाराजांबोर गिरणार यात्रा
केलेले भुजगोडा चिट्रेवीरनुयागी
आ. भा. मगदूमपहिले सरपंच
अण्णासाहेब पाटीलविक्रमी १६ वर्ष सरपंच
जि. सु. पाटीलसमडोली शिक्षण संस्थेचे
संथापक शांगोडा पाटील

समडोली गावात ज्या व्यक्तिचा मोठा अभिमान आहे ती व्यक्ती म्हणजे ज्येष्ठ स्वातंत्र्यसैनिक आण्णा बाबुराव देवर्षी होय. १९५२ च्या पहिल्या विधानसभा निवडणुकीत त्यानी ज्येष्ठ स्वातंत्र्यसैनिक वसंतदादा पाटील यांच्या विरोधात सांगली विधानसभा लढवून संपूर्ण महाराष्ट्रात खल्लबळ उडवून दिली होती.

आण्णासाहेब देवर्षी यांचा जन्म १९२२ मध्ये झाला. सांगलीच्या सीटी हायस्कूलमध्ये शिकत असताना एक दिवस टिळक स्मारक मंदिरमध्ये ज्येष्ठ कांग्रेस नेते पोपटलाल शहायांचे भाषण ऐकून त्यानी स्वातंत्र्य लढवृत्त भाग घेतला. २६ जानेवारी १९३९ रोजी त्यानी राष्ट्र यांचा दादा सदस्यवर स्वीकारले. घराच्यांचा पूर्ण विरोध असतानाही त्यानी कशाचीही पर्वान न करता स्वातंत्र्यसंग्राम तस्तेला झोक दिले. १९४२ मध्ये एस. एम. जोशी यांनी आण्णा देवर्षी यांनी जरी वसंतदादांच्या विरोधात विधानसभा लढवली असली तरी यांच्याच मांडन नव्हते. केवळ वैतांतिक मतभेद होते. वसंतदादा किंतु वेळ काम करण्यास सांगितले. टीड महिन्याचे शिंगीर पूर्ण खाल्लानंतर आण्णांनी पूर्ण वेळ राष्ट्र सेवा दलासाठी वाहून घेऊले. राष्ट्र सेवा दलाच्या माध्यमातून त्यानी स्वातंत्र्य लढवृत्त सहभाग घेतला. राष्ट्र सेवा दलाच्या यांच्याच दलासाठी जिल्हा प्रमुख झाले. त्यांची विकास सोसायटीचे ते ३५ वर्षे अध्यक्ष त्याला समडोलीत आणून त्यांच्यावर उपचार करून

त्याला परत पुण्याला गुपचूप पाठविण्यास आण्णा सर्वात पुढे होते. त्यांनंतर आण्णांवर पोलीसांनी लक्ष देवले. त्या दरम्यान दोन महिने आण्णांना कारावासाही भोगावा लगला.

वसंतदादांनी ज्यावेळी सांगलीचा तुरुंग फोडला त्यावेळी त्यांच्या बरोबर कांग्रेसांची जिनपाल खोली होते. जिनपाल खोली यांनी दोन दिवस समडोलीत आण्णा देवर्षी यांच्या घरात लपून बसले होते. आण्णा देवर्षी यांनी जरी वसंतदादांच्या विरोधात विधानसभा लढवली असली तरी यांच्याच मांडन नव्हते. केवळ वैतांतिक मतभेद होते. वसंतदादा किंतु वेळ काम करण्यास सांगितले. येवून आण्णांच्या तवेतीची विचारासूक्ष्म करात असत.

वसंतदादांबरोबर कायमच त्यांची जबर्दीक होती. त्यांनी विकास कामात कधी राजकारण अणले नाही. समडोलीच्या हायस्कूलच्या कामासाठी त्यांनी मुंबईला जावून वसंतदादांकडून पाच हजार रुपये आणले होते. वसंतदादांनी आण्णांना सांगली बाजार समितीच्या अध्यक्षपदी काम करण्याची संधीही दिली होती. समडोली शिक्षण संस्था, उदय झारेण्यास स्कॉल आदी संस्था उभारणीतही त्यांचा मोठा वाटा होता. समडोली विकास सोसायटीचे ते ३५ वर्षे अध्यक्ष त्याला समडोलीत आणून त्यांच्यावर उपचार करून